

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра германської філології

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Спеціальність 6.020303 «Філологія»

Особливості дистанційного навчання іноземної мови

Допущено до захисту «__» _____ 2019 р.

Зав. каф. германської філології _____ канд. філол. наук, проф. Кобякова І. К.

Виконала:

студ. групи ПРпн-51

Гулак Валерія Олександрівна

Науковий керівник:

канд. філол. наук, старший
викладач

Куліш Владислава Сергіївна

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1__НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	6
1.1 Дистанційне навчання в системі вищої освіти України.....	6
1.2 Технологічна платформа системи дистанційного навчання	9
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИКА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	16
2.1 Формування знань та навичок під час дистанційного навчання на основі засобів ІТК	16
2.2 Контроль в процесі дистанційного навчання.....	21
ВИСНОВКИ	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26
СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ	29
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	30
ДОДАТКИ	31

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ІКТ – інформаційно-комунікаційні технології

е-ДН – електронно-дистанційне навчання

ВНЗ – вищий навчальний заклад

НТУУ – національний технічний університет України

UDL System - Ukrainian Distance Learning System

Viber - мобільний додаток, що дозволяє дзвонити і відправляти текстові повідомлення іншим користувачам

Skype – це програмне забезпечення для електронних пристроїв для спілкування в мережі Інтернет

WhatsApp – мобільний додаток для інтернет - спілкування

ICQ – програма обміну миттєвими повідомленнями між користувачами, що мають доступ до мережі інтернет

веб-додаток – клієнт-серверний додаток, в якому клієнт взаємодіє з сервером за допомогою браузера

веб-семінар – онлайн захід, на якому один або декілька спікерів можуть проводити презентації, тренінги та ін.

ВСТУП

Найсильнішим аргументом проведення реформ щодо дистанційної освіти є стрімкий потенціал студентів, що не мають доступу до традиційних методів навчання або спеціалізованих курсів, та їх бажання здобувати знання, не зважаючи на місце навчання або фінансові обмеження. Протягом останніх декількох десятиліть використання технологій та мультимедіа для дистанційного навчання іноземних мов швидко розширилося. На ранніх стадіях впровадження Інтернету означало можливість створення онлайн-курсів шляхом завантаження файлів як матеріалів для класу та відправки електронних листів у спробі досягти подібної взаємодії вчителів і учнів, як у заняттях «віч-на-віч». Проте на сьогоднішній день роль, яку відіграє технологія в освіті, не обмежується цим.

Еволюція в ролі технології в освіті пов'язана з розвитком від дистанційного навчання до онлайн-навчання. Дистанційне навчання було спробою вирішити часові та просторові обмеження традиційного особистого навчання, навчання онлайн було результатом повного прийняття технології як частини нашого життя.

Теоретичні і практичні аспекти дистанційного навчання були розглянуті в дослідженнях як зарубіжних, так і вітчизняних вчених: J. E. Adams [22], F. Bodendorf [23], H. Dichanz [24], G. Hoppe [26], J. Kettunen [28], А. А. Андрєєва [1], В. Ю. Ващенко [3], К. Р. Колос [6], В. О. Куклева [8].

Об'єкт дослідження – навчальний процес дистанційного навчання іноземної мови із сучасною технологічною платформою.

Предметом дослідження є методика дистанційного навчання студентів іноземної мови в Україні.

Мета – теоретично обґрунтувати важливість та необхідність дистанційного навчання в освіті сучасної молоді на основі висвітлення головних переваг використання сучасних технологій.

Відповідно до мети було визначено такі завдання:

- 1) дослідити дистанційне навчання в системі освіти України;
- 2) теоретично обґрунтувати використання технологічної платформи у системі дистанційного навчання іноземної мови;
- 3) проаналізувати формування знань та навичок студентів під час дистанційного навчання;
- 4) визначити методи контролю та перевірки знань студентів системи дистанційного навчання;
- 5) розробити та показати схему уроку для дистанційної освітньої програми на прикладі уроку для студентів економічного напрямку з використанням Інтернет-технологій.

Методологічна база. Аналіз психолого-педагогічної та навчально-методичної літератури з теми дослідження. Вивчення і узагальнення вітчизняного та закордонного педагогічного досвіду застосування системи методологічного навчання. Збирання відомостей щодо процесу навчання та застосування системи дистанційного навчання. Узагальнення та прогностичний методи для формулювання висновків.

Практичне значення одержаних результатів бакалаврської роботи полягає в наступному: досліджено теоретичне значення «дистанційного навчання» в рамках нормативних документів та наукової літератури та його технологічну платформу; зроблений аналіз впливу та контролю дистанційного навчання для студентів; підготовлено урок англійської мови для системи дистанційного навчання.

Структура та обсяг бакалаврської роботи. Бакалаврська робота складається з переліку умовних позначень, вступу, двох розділів, двох підрозділів, висновків, додатків, списку використаних джерел. Повний обсяг роботи 34 сторінок, основний текст роботи становить 29 сторінок. Робота містить 1 рисунок та 2 таблиці, розміщених на 3 сторінках. Список використаних джерел становить 38 найменування, серед яких 16 – іноземною мовою. Додатки розміщено на 5 сторінках.

РОЗДІЛ 1

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

1.1 Дистанційне навчання в системі вищої освіти України

Для забезпечення реалізації основних освітніх програм з високою ефективністю, здійснення належних реформ щодо дистанційного та інноваційного навчання, які відповідали всім сучасним вимогам, є неабияким важливим процесом у розвитку освіти України. Розробка дистанційних курсів стане корисною для забезпечення рівного доступу до освітніх можливостей для всіх студентів, особливо для працюючих, або для тих, що навчаються паралельно в інших вузах України або закордоном. Освітні приватні організації та державні установи у всьому світі підтримують використання та розвиток дистанційного навчання накопичуючи педагогічно-методичний досвід для подальшого розвитку.

В сучасному світі термін «дистанційне навчання» виник завдяки потребам суспільства та за короткий період часу об'єднав всі переваги використання сучасних технологій у навчальному процесі, а саме використання соціальних мереж спілкування та мультимедійних засобів разом із традиційними методами.

Українське законодавство підтримує стрімкий розвиток дистанційної освіти. Про це запевняють різні положення та нормативні документи законодавства України стосовно цієї тематики, а саме Закон України «Про освіту», «Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні», «Положення про дистанційне навчання», державна програма «Освіта» та ін.

Існує безліч підходів та тлумачень терміну «дистанційне навчання». Наприклад, за «Концепцією розвитку дистанційної освіти в Україні» від 20.12.2000 р. «дистанційне навчання – сукупність технологій, які доставляють

студентам, або будь-яким особам, які навчаються, основний обсяг матеріалу та забезпечують інтерактивну взаємодію студентів і викладачів під час навчального процесу, методом надання студентам працювати самостійно» [7].

За визначенням В. Рибалка, дистанційна освіта важлива тому, що вона є специфічною організацією навчального та педагогічного процесу, за основу якого береться застосування дистанційних, інформаційних та телекомунікаційних технологій [9].

Автор монографії «Теорія і методика інформатизації освіти», І. В. Роберт визначає термін «дистанційне навчання» як процес інтерактивної взаємодії між студентом, викладачем та інтерактивним джерелом інформаційного ресурсу, під час якого відбувається передавання знань, формування вмінь і навичок, що здійснюється в умовах реалізації ІКТ [14].

На думку А. В. Хуторського, дистанційне навчання означає навчання, під час якого учасники процесу, тобто суб'єкти навчання знаходяться на відстані та здійснюють освітній процес методом використання засобів телекомунікацій [21].

Та слід виокремити декілька значень терміну «дистанційне навчання» із словників. Наприклад, відповідно до Українського педагогічного словника, «дистанційне навчання — форма навчання, коли спілкування між викладачем і студентом або вчителем і учнем відбувається за допомогою листування, магнітофонних, аудіо- та відеокасет, комп'ютерних мереж, кабельного та супутникового телебачення, телефону чи телефаксу тощо» [35]. Також слід розглянути пояснення цього терміну в англійському словнику педагогічних термінів: “ distance learning - taking classes in locations other than the classroom or places where teachers present the lessons. Distance learning uses various forms of technology, especially television and computers, to provide educational materials and experiences to students” [36].

Отже, проаналізувавши авторські визначення та визначення із словників, можемо зробити висновок, що основними складовими поняття «дистанційного навчання» є:

- суб'єкти процесу;
- компоненти навчального процесу (засоби навчання, організаційна та контролююча методики);
- засоби ІКТ.

За монографією В. Ю. Бикова «Моделі організації систем відкритої освіти», доцільно виділити певні різновиди дистанційного навчання [2, с. 98-99]:

- традиційно-дистанційне навчання – процес, який здійснюється переважно асинхронно у часі, та відбувається за допомогою постачання навчальних матеріалів через пошту або телефон.
- електронно-дистанційне навчання (е-ДН) – процес, який відбувається як асинхронно, так і синхронно. Суб'єкти процесу здійснюють зв'язок та обмін навчальними матеріалами виключно через засоби ІКТ.

Щодо дослідження дистанційних курсів іноземної мови, слід зазначити, що в цілому вони зосереджені на ефективності навчання навичкам спілкування, технологічних аспектах навчання мові та автономному навчанню. Наприклад, існує два підходи до дистанційного вивчення іноземної мови на основі надання практики чотирьох навичок спілкуванню, розробки відповідних стратегій оцінювання та внеску учнів до освітнього процесу [33]. Вони аналізують філософії дистанційного навчання двох університетів, що пояснюють деякі спільні риси та відмінності. Вони дійшли висновку, що кожен університет надає учням якісні курси, однак письменники вказують, що установи, які бажають проводити дистанційні курси, повинні переглянути свої можливості та технологічне забезпечення [33].

На сьогоднішній день в Україні досвід використання дистанційного навчання зростає разом з кількістю ВНЗ, які використовують цю систему. Лідерами у цій сфері можна назвати: Сумський державний університет [4], Національний університет «Львівська політехніка» [12], НТУУ «Київський політехнічний університет» [5], Харківський національний автомобільно-дорожній університет [11], Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова [16], Хмельницький національний університет [20], Херсонський

державний університет [19], Луганський національний університет імені Тараса Шевченка [15], Державний вищий навчальний заклад «Криворізький національний університет» [13].

В Україні працює організація UDL System [18]. Ця партнерська організація об'єднує ВНЗ, банки, корпорації, науково-дослідницькі інститути та неприбуткові організації задля покращення технологічного забезпечення та підготовки нових фахівців для розвитку системи дистанційного навчання. Також функціонують і інші організації, наприклад: Українська наукова інтернет спільнота [17] та методичне об'єднання вчителів дистанційного навчання [10].

Отже, виходячи з дослідження очевидним є низка переваг дистанційного навчання у ВНЗ:

- доступ до отримання знань, незалежно від місцезнаходження студента чи викладача;
- зниження витрат ВНЗ (оренда приміщення, комунальні послуги, тощо)
- можливість проведення занять для досить великої аудиторії студентів;
- збільшення обсягу самостійної роботи;
- підвищення рівня знань, за рахунок використання сучасних засобів ІКТ.

1.2 Технологічна платформа системи дистанційного навчання

Технології дистанційного навчання представляють собою багато нових можливостей для викладання іноземних мов, що дозволяють ще більше розширити спектр навчальних прийомів так само, як мовні лабораторії, телебачення та комп'ютери збільшили стандартний клас. Важливим є перегляд цих варіантів дистанційного навчання, щоб розрізнити їхні рівні здатності, оскільки ці системи мають різні обмеження на навчальний процес. Наприклад, односторонні системи, що використовують лише презентації, піддавалися критиці, оскільки вони не передбачали нічого іншого, як систему розподілу відео, яку можна було б відтворити, надсилаючи студентам

відеозаписи. Відсутність безпосередньої двосторонньої взаємодії, що характеризує багато програм дистанційної освіти, суперечить цілям викладання іноземної мови. Проте, використовуючи цю взаємодію, дистанційні технології можуть підтримувати цілісність викладання іноземної мови. Навчальні стратегії, які заохочують до діалогу між учнем та викладачем і автономію учнів у ситуаціях дистанційного навчання, повинні бути включені в навчання. Психолого-педагогічні технології дистанційного навчання відображені у Додатку А.

Уряди Британії та Канади намагалися викладати мови за допомогою дистанційного навчання. Національна британська програма була створена для навчання французької мови на радіо та телебаченні. Ця програма виявилася дуже успішною і популярною. Також був запущений в редакцію навчальних посібник для збільшення участі учнів з місцевих навчальних груп, щоб дати студентам можливість практикувати мову, вивчену на курсі, а також з телефонними запитанням і відповідями, щоб надати студентам канал для двостороннього спілкування [30].

Канадська домашня програма навчання була реалізована в Манітобі, Онтаріо та Британській Колумбії для вивчення англійської мови як другої мови за допомогою телефону. Студенти працювали за допомогою робочого підручника, використовуючи аудіокасети. За визначеною програмою в кожному блоці викладач надавала студенту зворотній зв'язок по телефону. Телефонна розмова також надавала студенту усну практику. Учитель записував телефонну розмову і відправляв студенту касету для перегляду. Оцінка програми 1988 року показала, що і викладачі, і учні були задоволені програмою [32].

В сучасності існують електронні пристрої, безліч соціальних мереж (Viber, Skype, WhatsApp та ін.), які дозволяють проводити дистанційні уроки за таким же, але покращеним способом. Використання електронних пристроїв, таких інтернет та мультимедіа є основним засобом забезпечення електронного навчання, а зміст, технології та послуги - це три ключові сектори галузі

електронного навчання. Хоча, очевидним є наявність ще двох секторів таких як сектор консультацій та сектор підтримки, що також відіграють велику роль в темі дистанційного навчання. Програми вивчення мови за допомогою комп'ютера забезпечують мультимедіа звуками, відео, графікою та текстами, які дозволяють студентам піддаватися цільовій мові та культурі.

Дистанційне навчання продовжує цікавити як практиків, так і студентів, працюючих у цій галузі. Дизайн курсів електронного навчання зазвичай базується на певному контексті з використанням веб-семінірів, відеокліпів, аудіо сценаріїв, форумів, діаграм, ICQ, Skype, онлайн тестування, інтерактивних підручників і дошок. Інструменти технології електронного навчання розділені на дві великі групи див рис. 1.1.

Рис. 1.1 Засоби навчання в системі дистанційно-електронної освіти.

Асинхронний характер мережевих комунікацій дозволяє користувачам займатися діалогом, форумом або діаграмою в будь-який зручний час, незалежно від часу або місця їх розташування. Існують численні переваги та недоліки як синхронних (див. Табл. 1.1), так і асинхронних засобів (див. Табл. 1.2) електронного навчання та передачі даних.

Переваги та недоліки онлайнних синхронних засобів зв'язку

Переваги	Недоліки
<ul style="list-style-type: none"> – підтримка особистого контакту зі студентами; – відчуття прямого голосового контакту в курсах дистанційного навчання; – спонтанність і проникливість мови, подібної до реального середовища; – забезпечити своєчасної підтримки голосового спілкування через миттєвий зворотний зв'язок від аудиторії та менеджменту; – безпосередність, оперативна співпраця та особисті контакти. 	<ul style="list-style-type: none"> – фрагментація навчання – учні можуть знаходитись в ситуаціях, що відволікають їх увагу; – час спілкування обмежений, залишилося мало часу для роздумів; – проблема планування може виникнути для людей у різних часових поясах або тих, хто зайнятий на роботі; – вони можуть вимагати додаткового програмного забезпечення та програмного забезпечення.

Переваги та недоліки онлайнних асинхронних засобів зв'язку.

Переваги	Недоліки
<ul style="list-style-type: none"> • додатковий час і можливість розглянути рішення і продумати відповідь; • можливість для повної участі в процесі комунікації в будь-який час; • швидкість мовлення може бути змінена, і студенти з різними мовними навичками можуть бути легко залучені до курсу; • учасники взаємодії не залежать від часу, місця та процесу планування; • відчуття певного комфорту при спілкуванні в письмовій формі. 	<ul style="list-style-type: none"> • учасники відчують відсутність особистого контакту та вербального спілкування; • для прийняття групових рішень це вимагає більш тривалого періоду; • зворотній зв'язок може бути відкладений на кілька днів або годин.

Для вивчення іноземної мови, використовуючи мультимедійні технології, студенти повинні бути самостійними і використовувати нові стратегії. Оскільки вивчення мови традиційним способом зазвичай відбувається за живого спілкування, а дистанційне навчання за допомогою Інтернет-спілкування – це дещо інша система без участі живого контакту. Інтернет допомагає людям спілкуватися з носіями мови через чати та електронну пошту. Фактично, студенти піддаються контекстуальному середовищу, використовуючи Інтернет.

Завдяки використанню Інтернету студенти можуть зміцнити свої комунікативні здібності, ознайомитися з різними культурами та зміцнити свої необхідні навички, такі як: слухання, мовлення, читання та письмо. Під час навчання в Інтернеті тривога знижується і відповіді швидко передаються і учні стають більш впевненими. Вчителі намагаються інтегрувати Інтернет зі своїми навчальними матеріалами та стилями навчання для створення змістовного навчального середовища. Електронні листи та чати, які здійснюються через Інтернет, є важливою частиною спілкування між учнями та викладачами, а також покращують навички письма учнів у вивченні мови. Учні мають можливість підвищити свою точність і вільне користування через Інтернет. Учні отримують автономне використання Інтернету, при цьому деякі сприятливі фактори впливають на цей процес: [34]:

- 1) використовуючи Інтернет, учні мають можливість вибирати власні методи, навчальні матеріали та глибину вивчення;
- 2) самоконтроль;
- 3) співпраця;
- 4) веб-сайти, що надають велику кількість текстів для прослуховування, мовлення, читання та письма;
- 5) інтернет-журнали з вивчення англійської мови;
- 6) чати.

Вищезазначені фактори зумовлюють, що учні отримують автономію в процесі та роботі. Незважаючи на ці фактори, існують деякі фактори, які негативно впливають на автономію учнів:

1) учні, які мають низьку мотивацію і здатність до автономії, можуть бути неорганізованими;

2) оскільки вивчення мови, подібне до англійської, є надзвичайною роботою і потребує мотивації, воно також може негативно впливати на учня.

В сукупності, інтернет-середовище є потужним навчальним середовищем, яке змушує учнів саморегулюватися і обговорювати різні теми і досягати осмисленого навчання, наприклад використовуючи блоги для цього. Блог був визначений як «веб-додаток, що відображає серійні записи з датами та позначками часу» [31].

Блоги є одним із сучасних способів спілкування і можуть бути класифіковані в освіті за такими формами:

1) учні створюють блоги задля публікацій своїх цікавих статей, наукових робіт або просто висловлювання думок з того чи іншого приводу;

2) коледжі та університети створюють власні блоги, а фахівці з різних предметів збагачують їх цінною інформацією;

3) користувачі блогу, тобто студенти використовують блоги як навчальні переваги для свого навчального процесу.

Досліджуючи питання дистанційного навчання, слід порівняти його з традиційною формою вивчення іноземної мови.

У традиційній формі вивчення мови вчитель - це авторитет і активна частина класу, та студенти мають пасивну роль. Елементами традиційного навчання завжди є:

- конкуренція в групі;
- стандартне навчання для всіх;
- конкретний час і місце для навчання;
- одностороннє навчання (викладач- студент).

Але в електронному навчанні акцент робиться на нагромадження та використання знань та особлива навчальна програма, яка відповідає здібностям учнів.

Використання дистанційного навчання в освітніх програмах було досить проблематичним питанням, так як живе особисте спілкування між вчителем і студентом було відсутнє. Сьогодні ця проблема вирішена за допомогою найсучасніших інструментів для синхронного та асинхронного зв'язку, які удосконалюються з кожним днем задля підвищення інтерактивності. Слід зазначити, що тільки завдяки поєднанню педагогічних знань і сучасних технологій можна реалізувати успішний курс дистанційного навчання іноземної мови.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИКА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

2.1 Формування знань та навичок під час дистанційного навчання на основі засобів ІТК

Сучасні студенти потребують особливий підхід та висококваліфікованих фахівців у сфері сучасної освіти, які б заохотили сучасне молоде покоління до вивчення іноземних мови та любові до навчання. Використання цифрових ресурсів допомагає студентам навчатися в університетах, стимулює їхню думку, надає нові можливості і дозволяє їм навчитися відкривати в собі нові таланти.

Викладачі іноземної мови, які працюють з сучасними студентами, усвідомлюють, що такі учні думають поводитись себе по-іншому, ніж попередні покоління. Ці учні народилися у світі інформаційних технологій; вони приділяють досить багато часу у соціальних мережах, на різних веб платформах та взагалі у мережі Інтернет, та довіряють ідеям веб-простору більше, ніж постулатам у відомих підручниках. Цифрове покоління займає значну частину людства. Ці молоді люди потребують особливого підходу та належної технологічної платформи для формування знань та навичок.

Дистанційне навчання значно полегшує для деяких студентів ступінь або додаткову підготовку, одночасно балансує між роботою та сімейними зобов'язаннями. Більшість програм дистанційного навчання дозволяють студентам працювати в їх власному місці і у вільний час. З більшою гнучкістю приходить більше відповідальності з боку учня. Студенти повинні навчитися добре працювати самостійно і без постійного керівництва та моніторингу інструктора, роблячи дистанційне навчання викликом для тих, хто не легко мотивується [29].

Наприклад, такий інтерактивний інструмент, як веб-семінар (від «Web-семінару»), який можна віднести до обох категорій: синхронного та

асинхронного електронного навчання. У разі участі студентів у онлайн-веб-сайті та прослуховування лекції вчителя в режимі реального часу та запитання його через чат, ми маємо справу з синхронним навчанням. Якщо запис веб-семінару було завантажено з сайту деякий час назад, то в цьому випадку ми використовуємо асинхронний тип вебінару та електронного навчання.

Вебінари дуже зручні, тому що слухачі і учасники можуть реєструватися на вебінар, якщо вони зацікавлені в цьому, або дивитися записи вебінарів, якщо вони не відвідують їх у реальному часі. Таким чином студенти вчаться раціонально використовувати свій час та планувати всі справи завчасно самостійно. Відеозв'язок здатний дати учням шанс мати реальне спілкування на іноземній мові та створювати мотиваційні заходи для вивчення мови. За допомогою інструментів для відеоконференцій, таких як Viber і Skype, учні можуть завантажити план уроку, відеозапис і навчальний посібник. Студенти можуть досліджувати світ цифрових зображень, а також, як цифрове відео та програмне забезпечення можуть принести життя в клас і використовуватися для створення мотиваційних заходів з вивчення мови.

Відеоконференції як засіб посилення комунікації можуть бути предметом обговорення експериментальних і наукових досліджень, управління організацією, навчальним процесом. Перші настільні системи відеоконференцій з'явилися в середині 90-х років. З тих пір вони широко використовуються організаціями, що надають послуги дистанційного навчання. За даними психологічних досліджень під час телефонної розмови сприймається в середньому близько 20% інформації; в особистому спілкуванні майже 80% всього, що було сказано, асимільовано, а в сеансі відеозв'язку цей показник сягає 60%. Більше того, якщо розмова доповнюється візуальною нерівномірною мовою (жестами, мімікою, мовою тіла тощо) на звуковому каналі, цей візуальний супровід покращує та підвищує ефективність сприйняття співрозмовника. Очевидно, що у відеодзвінках психофізіологічні параметри

дещо дорівнюють контактам віч-на-віч, і вони значно перевищують можливості телефонного зв'язку.

Однак для забезпечення ефективної відеорозмови в бізнес чи освітньому процесі недостатньо просто побачити і почути лише одного співрозмовника або партнера. Необхідно організовувати відеоконференції між кількома учасниками, забезпечуючи обмін та передачу додаткової інформації (презентації, документи, відеозображення з додаткових камер, чати з учасниками тощо). Технологія одночасної передачі відео, голосу і даних називається відео- або телеконференцій. Сьогодні технологія відеоконференцій вважається високоефективною для оптимізації бізнес-процесів за рахунок зменшення транспортних, накладних та інших витрат.

У нашій країні використання відеозв'язку та відеоконференцій є оптимальним у наступних випадках:

- якщо вартість робочого часу для керівництва настільки висока, що організація телеконференції економить витрати на відрядження;
- якщо це необхідно для досягнення високого рівня навчання, швидкого засвоєння знань і інформації, представлених оратором або викладачем;
- якщо існує об'єктивна необхідність у безпосередніх контактах та швидкому прийнятті рішень;
- якщо в надзвичайних ситуаціях потрібно негайно організувати віртуальну зустріч численних і надзвичайно зайнятих виконавців і експертів різних рівнів, які знаходяться у віддалених географічних районах.

Відеозв'язок для освітніх цілей зазвичай створює таку ситуацію, в якій будь-який учасник має можливість не тільки сформулювати свій власний світогляд, але й послухати думку один одного і порівняти свої думки. Інтернет є одним з найменш дорогих підходів до забезпечення взаємозв'язку. Крім того, через Інтернет, спільнота дистанційного навчання може отримати доступ до сотень бібліотек і баз даних. Це дуже зручно. Крім того, навчальний матеріал може зберігатися на веб-сайті. Студенти та викладачі також мають письмовий запис про те, що кожен у класі говорить під час обговорення. Існує більший

потенціал для обміну інформацією через Інтернет, ніж через інші засоби передачі та отримання інформації.

Не кожен бажаючий може відповідати програмі дистанційного навчання. Успішні учасники повинні бути високо мотивованими і самодисциплінованими. Оскільки курс може бути безконтрольним, самі учні мають повну відповідальність за продовження курсу та оцінку їх майстерності у майстерності або предметі [25].

У віртуальному спілкуванні викладач чи професор повинен безумовно враховувати специфіку лінгвістичних засобів і ресурсів, правил взаємодії, через технологічні особливості, які можуть не тільки сприяти діалогу, але і ускладнювати його. Викладачі стикаються як з методологічними, так і з дидактичними завданнями, спрямованими на оптимізацію процесу спілкування, що визначається здатністю до діалогу зі співрозмовниками, формулювати свої думки, визначати завдання, уникати неоднозначності повідомлень і т.д. Приклад дистанційного уроку за допомогою відеозв'язку див. Додаток Б.

Відомо, що фундаментальні паперові словники є застарілими. Навпаки, електронні словники характеризуються частими змінами та доступністю версій для широкого кола користувачів. Тому комп'ютерні словники можна розглядати як поточну лексикографію. При огляді результатів впровадження електронних словників у навчальному процесі було виявлено, що студенти воліють користуватися портативними електронними літературами в класі. Для перекладу оригінальних текстів з економіки вони використовують друковані словники або комп'ютерний перекладач. Якість такої роботи низька і не відповідає необхідним стандартам перекладу. Щоб підвищити інтерес до електронних словників, необхідно розробити комплекс конкретних вправ, які полегшують набуття навичок використання словника.

Електронні словники та електронні версії друкованих словників на сьогоднішній день широко доступні на ринку програмного забезпечення та друкованої продукції. Вони є гарною основою для спрощення вивчення іноземної мови.

Lingvo словник може перекладати слово і фразу з української на англійську, іспанську, італійську, німецьку та французьку мови. Українсько-англійський словник складається з наступних тематичних словників: універсальних, економічних, комп'ютерних, політехнічних, медичних, юридичних, наукових, нафтогазових, неформальних слів і виразів, а також словосполучення та граматики. На додаток до реальних комп'ютерних словників існує велика кількість електронних версій традиційних літературних слів. Такі зарубіжні видавництва, як Longman, Cambridge University Press, McMillan, випускають звичайні диктографії на друкованій підкладці з дискретністю, що містить електронну версію словника.

Використання аудіовізуальних навчальних посібників, тобто фотографій, відео, аудіо фрагментів розглядається як велика перевага навчальних електронних словників. Унікальність електронних словників полягає в поясненні граматичних явищ як звичайним способом, так і за допомогою автентичного діалогу, що не характерно для паперових словників.

Таким чином, електронні словники повинні відігравати важливу роль у процесі навчання студентів університету. Методика використання електронних словників, їхня структура та побудова записів полегшать процес перекладу та роблять його більш ефективним. Сучасні інформаційні технології позитивно впливають на навчальний процес і значно розширюють можливості навчання, забезпечуючи візуальні, демонстративні, легкі для розуміння презентації.

Студенти навчаються краще і швидше, якщо використовувані методи навчання відповідають їхнім бажаним стилям навчання. З появою інтернет-освіти відносини між студентами та викладачами можуть бути радикально змінені, тому що студенти залучаються до процесу навчання і стають більш зацікавленими та мотивованими у навчанні та підвищенні самоповаги.

Інтерес викладачів до вищої освіти до нових інструментів навчання дозволяє побачити освітні можливості сучасного обладнання та програмного забезпечення для навчання іноземної мови. Використання сучасних інформаційних технологій може поліпшити мотивацію студентів до навчання,

їх відповідальності, рівня самореалізації, формування комунікативних навичок та міжкультурної компетентності. Це може мотивувати сильніших учнів допомагати іншим і зміцнювати взаємодію між студентами. Вона також може дати студентам платформу для обговорення тем, що висвітлюються в класі поза університетом.

2.2 Контроль в процесі дистанційного навчання

Однією з найважливіших функцій, що реалізується вчителем, є функція контролю - перевіряти знання, компетенції та навички з вивченого предмета, які отримують студенти як у класі, так і поза ним [27]. Для цього створені дистанційні навчальні курси з використанням різних форм, видів і методів контролю.

Контроль за навчальною та пізнавальною діяльністю студентів у розвинених дистанційних навчальних курсах спрямований як на контроль з боку вчителя, так і на самоконтроль учнів.

Зовнішній зворотний зв'язок забезпечується шляхом реалізації ряду факторів:

- 1) контрольні функції;
- 2) види контролю;
- 3) методи контролю;
- 4) форми контролю.

Під час дистанційного навчання іноземної мови контроль реалізується наступними функціями:

- 1) функція тестування, що показує результати та оцінку студентського навчання;
- 2) виховна функція, що настає засобами спогаду, консолідації, уточнення, оновлення набутих знань;
- 3) розвиваюча функція виконує головну роль в розвитку особистості учня, його пізнавальних здібностей, концентрації, пам'яті, мислення, уяви;

4) формуюча функція, суть якої полягає в дисциплінуванні роботи студентів, підвищенні почуття відповідальності за свою роботу, стимулюючи серйозне ставлення до неї.

Зазвичай види контролю можемо виокремити за часовими ознаками: діагностуючий, поточний, періодичний та підсумковий. Діагностуючий контроль під час дистанційного навчання іноземних мов здійснюється за допомогою «тестів на розміщення», що дозволяє визначити початковий рівень підготовки студентів з метою вивчення допустимої складності запропонованого навчального змісту. Аналіз даних попереднього контролю також дозволяє вчителю вносити зміни в дистанційні навчальні курси з акцентом на знання іноземної мови студента.

Поточний контроль дозволяє мати постійну інформацію про прогрес і якість освоєння навчального матеріалу, вносити зміни в процес навчання вчасно. Нинішній контроль у розвинених курсах дистанційного навчання - це не стільки інспекція, скільки освіта, оскільки вона пов'язана з консолідацією, переглядом та аналізом навчального матеріалу.

Періодичний контроль дозволяє визначити якість вивчення учнями навчального матеріалу з цього предмету. Він проводиться у формі тестів протягом терміну або кредитів на кінець терміну для курсів, підсумковий контроль яких є іспитом.

Підсумковий контроль служить для відображення кінцевих результатів навчального процесу з цього предмету. Він реалізується у вигляді кредитів або іспитів.

Методи контролю дозволяють визначити прогрес у навчально-пізнавальній діяльності студентів, а також педагогічну роботу викладача. Перевірка знань під час дистанційного навчання – це дуже особливий процес і вимагає особливої уваги, знань викладача та особливих вмінь та навичок. Наприклад, під час електронного навчання іноземної мови в розроблених курсах використовуються такі основні методи контролю:

- читання, переклад тексту та виконання завдань до нього;

- аудіювання, та виконання завдань після прослуховування тексту;
- завдання на граматику;
- говоріння на певну тематику.

Обмін інформацією між студентом та викладачем відбувається за допомогою електронних засобів, через Skype чи поштою. Робота з усіма завданнями повинна обмежуватися в часі, тому для контролю студент повинен домовлятися про час і дату початку та закінчення тесту задля належного контролю.

На основі представленого матеріалу слід зазначити, що створення курсів дистанційного навчання це актуально для організації процесу вивчення іноземної мови. Зокрема, підвищення якості контролю студентів за використанням дистанційного навчання іноземної мови дозволяє не тільки підвищити ефективність освіти, але й надихнути студентів на подальший саморозвиток.

ВИСНОВКИ

Використання системи дистанційної освіти під час викладання іноземної мови – це великий прорив у навчанні студентів, які не мають можливості бути присутніми в аудиторіях з поважних причин і отримувати знання традиційним способом.

У роботі розкрито, що за допомогою найсучасніших інструментів для синхронного та асинхронного зв'язку система дистанційного навчання зможе працювати у постійному нормальному ритмі. Таким чином, дистанційний або дистанційний навчальний процес здійснюється за допомогою комбінації синхронних і асинхронних інструментів, зберігаючи при цьому гнучкість і зручність і розширюючи якість і ефективність обох способів зв'язку. Саме застосовуючи поєднання педагогічних знань і сучасних технологій, можна реалізувати успішний курс дистанційного навчання іноземної мови.

Окреслені завдання роботи полягають у тому, щоб показати ефективність електронного навчання та порівняти його з традиційною формою вивчення мови. У часи розвитку високих технологій у світі, використання дистанційного навчання з допомогою електронних пристроїв, Інтернету, комп'ютерів в процесі навчання зростає, і ми повинні синхронізувати традиційний спосіб з ним і збільшити наші здібності, щоб мати можливість працювати з технологіями, аби розширити знання.

Все більше і більше педагогів та студентів знайомиться з технологіями, використовують їх і включають у свій стиль навчання, і ці технології надають практичні та творчі ідеї та змушують їх створювати свої власні сучасні методи навчання. Дослідивши теоретично-методологічну базу дистанційного навчання у рамках нормативно-правових актів та наукової літератури, визначивши та проаналізувавши технологічну платформу електронно-дистанційної освіти, теоретично обґрунтувавши вплив використання ІТК на навчальний процес студентів та методи контролю, а також розробивши урок англійської мови з використанням програмного забезпечення Skype можемо зробити висновок, що

головна мета бакалаврської роботи досягнута і отримані результати готові для використання на практиці.

Я, Гулак Валерія Олександрівна, своїм підписом засвідчую, що моя бакалаврська робота «Особливості дистанційного навчання іноземної мови» виконана з дотриманням усіх вимог до наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, самостійно та індивідуально. Під час написання роботи я дотримувалась принципів академічної доброчесності та несу відповідальність за порушення загальноприйнятих правил цитування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андреев А. А. Дидактические основы дистанционного обучения в высших учебных заведениях : дис. ... доктора пед. наук: 13.00.02 – теория и методика обучения (создание и использование средств обучения) / Андреев Александр Александрович. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://www.dissercat.com/content/didakticheskie-osnovy-dstantsionnogo-obucheniya-v-vysshikh-uchebnykh-zavedeniyakh>
2. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: [монографія] / В. Ю. Биков. – К. : Атіка, 2009. – 684 с.
3. Ващенко В. Ю. Аналіз систем керування навчанням і контентом та їх впровадження в навчальний процес / В. Ю. Ващенко, О. В. Дядичев // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2011. – № 12 (223), Ч. II. – С. 5–17. 26
4. Дистанційне навчання в СумДУ [Електронний ресурс] // Сайт системи підтримки дистанційного навчання Сумського державного університету. – Режим доступу: <http://dl.sumdu.edu.ua/>.
5. Єдине інформаційне середовище [Електронний ресурс] // Сайт системи підтримки дистанційного навчання Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». – Режим доступу: <http://login.kpi.ua>.
6. Колос К. Р. Система Moodle як засіб розвитку предметних компетентностей учителів інформатики в умовах дистанційної післядипломної освіти: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті / Колос Катерина Ростиславівна; Житомирський державний університет імені Івана Франка. – Житомир, 2011. – 238 с. 82
7. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні року: Постанова від 20 грудня 2000 [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України // Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>.
8. Куклев В. А. Становление системы мобильного обучения в открытом дистанционном образовании: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01 –

- общая педагогика, история педагогики и образования / Куклев Валерий Александрович; Ульяновский государственный технический университет. – Ульяновск, 2010. – 46 с. 89
9. Кухаренко В. М., Рибалко О. В., Сиротенко Н. Г. Дистанційне навчання: умови застосування. Дистанційний курс : навч. пос. / В.М.Кухаренко, О.В. Рибалко, Н.Г.Сиротенко. – Х: НТУ «ХПІ», «Торсінг», 2002. – 320 с.
 10. Методичне об'єднання вчителів дистанційного навчання [Електронний ресурс] // Дистанційне навчання у вінницькому районі. – Режим доступу: http://vin-distanziyne.at.ua/index/virtualne_mo/0-14
 11. Навчальний сайт Харківського національного автомобільно- дорожнього університету [Електронний ресурс] // Сайт системи підтримки Харківського національного автомобільно-дорожнього університету .– Режим доступу: <http://dl.khadi.kharkiv.edu>.
 12. Національний університет «Львівська політехніка». Інститут дистанційного навчання [Електронний ресурс] // Сайт системи підтримки дистанційного навчання Інститут дистанційного навчання. – Режим доступу: <http://lp.edu.ua/node/185>.
 13. Образовательний портал «Криворожский национальный университет» [Электронный ресурс] // Сайт системы поддержки дистанционного образования Государственного высшего учебного заведения «Криворожский национальный университет». – Режим доступа: <http://op.ktu.edu.ua>.
 14. Роберт И. В. Теория и методика информатизации образования (психолого-педагогический и технологический аспекты). - 2014. - 398 с. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://docplayer.ru/30279183-Teoriya-i-metodika-informatizacii-obrazovaniya.html>
 15. Сайт Луганського національного університету імені Тараса Шевченя [Електронний ресурс] // Сайт система підтримки дистанційного навчання Луганського національного університету імені Тараса Шевченя. – Режим доступу: <http://do.luguniv.edu.ua>.

16. Система управління електронними ресурсами. Національний педагогічний університет України імені М. П. Драгоманова. [Електронний ресурс] // Сайт системи підтримки дистанційного навчання Національного педагогічного університету України імені М. П. Драгоманова. – Режим доступу: <http://www.dn.npu.edu.ua/>
17. Українська наукова інтернет-спільнота. [Електронний ресурс] // Блог української наукової інтернет-спільноти. – Режим доступу: <http://www.nauka-online.orgnauka-online.orgnw.nauka-online.org/keywords/dystantsiyne-navchannya>
18. Українська Система Дистанційного Навчання – UDL System [Електронний ресурс] // Ukrainian Dastance Learning System. – Режим доступу: <http://www.udl.org.ua>.
19. Херсонський віртуальний університет. [Електронний ресурс] // Сайт системи підтримки дистанційного навчання Херсонського державного університету. – Режим доступу: <http://dls.ksu.kherson.ua/dls>.
20. Хмельницький національний університет. [Електронний ресурс] // Сайт системи підтримки дистанційного навчання Факультету заочно-дистанційного навчання, післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки.– Режим доступу: <http://dn.tup.km.ua/dn/default.aspx>.
21. Хуторской А. В. Практикум по дидактике и современным методикам обучения.– СПб.: Питер, 2004.– 541 с.; ил.– (Серия «Учебное пособие»).
22. Adams J. E-learning offer myriad opportunities for rapid talent development [Electronic resource] / Jean Adams // T+D. – 2008. – March. – P. 69-73. – Mode of access: <http://yellowedge.files.wordpress.com/2008/03/adams.pdf>.
23. Bodendorf F. Computer in der fachlichen und universitären Ausbildung. – München, 1990. – 131 p.
24. Dichanz H. E-Learning: Begriffliche, psychologische und didaktische Überlegungen zum «electronic learning» / Dichanz H., Ernst A. // Medienpädagogik. – 2001. [Electronic resource] – Mode of access: http://www.medienpaed.com/00-2/dichanz_ernst1.pdf.

25. Duffy, J.P. (1997) College online: how to take college courses without leaving home. New York: John Wiley & Sons, Inc.
26. Gabriela Hoppe. Classification and Sustainability Analysis of E-learning Applications. Universitat Hannover, 2003. 243
27. Egorov V.V., Skibitsky E.G., Khrapchenkov V.G. University pedagogy. Novosibirsk: SAFBD, 2008. 260 p.
28. Kettunen J. Strategy Process in Higher Education: Journal of Institutional Research, Vol. 15, No 1, 2010, pp. 16-27. 251
29. Ryan, M. (1997) 'Education casts wide net'. TechWeb News, October.
30. Strategy for adult home-learners. "British Journal of Language Teaching, (22)" 3, pp151-159.
31. S.L. Thorne & J.S. Payne (2005). Evolutionary trajectories, Internet-mediated expressions, and language education. *CALICO Journal*, 22, pp. 371-397
32. Selman, M. (1988). Learning language at a distance. "TESL Talk, (15)" 3, pp.73-87.
33. Sole, C. R. & Hopkins, J. (2007). Contrasting Two Approaches to Distance Language Learning, *Distance Education*, 28(3), 351-370, DOI: 10.1080/01587910701611369.
34. Yunsheng Zhong, 2008, A Study of Autonomy English Learning on the Internet Foreign Language Department of Qinzhou University Qinzhou 535000, China.

СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

35. Український педагогічний словник / ред. С. Гончаренко – Київ: «Либідь». 1997. – 375 с.
36. Pedagogical Vocabulary "The language of Instruction" / C. W. Branco – Kean University: College of Education, Teaching Performance Center. – 65p. [Electronic resource] – Mode of access: <https://www.kean.edu/~tpc/>

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

37. Video “Inspiration from Invictus, with Morgan Freeman & Matt Damon” – Youtube. [Electronic resource] – Mode of access: <https://www.youtube.com/watch?v=dLhaN26paaU>
38. Management, 13th Edition, Stephen P. Robbins, San Diego State University, Mary A. Coulter, Missouri State University, Pearson, 2016. [Electronic resource] – Mode of access: https://www.academia.edu/35262789/Management_stephen_p_robbins_mary_coulter_Robbin_13th_edition_Global_edition

ДОДАТКИ

Додаток А

Рисунок А.1

Психолого-педагогічні технології дистанційного навчання

Додаток Б

Конспект уроку англійської мови для студентів економічних напрямків

Тема уроку: “Leadership” (Лідерство)[38]

Тип уроку: Distance educational lesson

Особливості проведення уроку: Проведення уроку відбувається за допомогою використання комп’ютера чи ноутбука та спеціального програмного забезпечення (наприклад: “Skype Software”) для дистанційного спілкування.

Тривалість уроку: 60 хв. (1 год)

План, хід уроку

Warm-up (Speaking part)

Task 1. Express your thoughts: “Who Are Leaders and What is Leadership?”

Task 2. Match words with definition and explain your choice.

Leadership

Someone who can influence others and who has managerial authority.

Leader

A process of influencing a group to achieve goals.

Task 3. Express your thoughts: “Are all managers leaders? Are all leaders managers?”

1. Vocabulary

Task 1. Match words to create expressions

Identifying	a set of traits
Impossible to identify	personal characteristics
Traits	the interactions
Traits consistently	associated with leadership
Ignore	studied

Task 2. Complete the text with phrases from Task 1.

Leadership Traits theories

Research focused on _____ that differentiated leaders from non-leaders. _____: physical stature, appearance, social class, emotional stability, sociability, etc. It proved _____ that would always differentiate a leader (the person) from a nonleader of influencing a group to achieve goals. No unique traits would apply universally to all effective leaders. Later attempts of identify _____ (the process of leading) were more successful (8 traits).

Critics: traits alone are not sufficient, since they _____ of leaders and their group members as well as.

Task 3. Complete the sentences with definitions from the box below.

Three contingency dimensions of the Fiedler Model

Leader-member relations	Task structure	Position power
-------------------------	----------------	----------------

- _____: describes the degree of confidence, trust, and respect employees have for their leader.
- _____: describes the degree to which job assignments are formalized and structured.
- _____: describes the degree of influence a leader has over activities such as hiring, firing, discipline, promotions, and salary increases.

2. Video & Discussion

Task 1. Watch the video and ask the questions.

Inspiration from Invictus, with Morgan Freeman & Matt Damon

Picture 1. Video frame [37]

What makes an effective leader?

vision	inspire	get the job done
--------	---------	------------------

1. Ability to develop a _____ (an audacious plan to get to a better place).
2. Ability to _____ (convince others to share this vision).
3. Ability to _____ (motivate others to work hard to achieve this vision believe in and support your team).

Task 2. Express your thoughts about basics of leadership

1. How to provide a good example?
2. How to help people to be better than they think they can be?
3. How do you inspire your team to do their best?
4. How do we inspire ourselves to greatness?

4. Homework (Writing part)

Task 1. Read the article.

Steve Jobs' Charisma Made Apple No. 1

Born in 1955, Apple's CEO Steve Jobs is a practical visionary who has the idea of changing the world by introducing new electronic gadgets that he believes customers will love. According to an industry observer, "Apple never holds focus groups. It doesn't ask people what they want; it tells them what they are going to want next." Starting with the Macintosh, Jobs imagined a wide array of consumer electronics that eventually became market hits, including the MacBook Air, the iPod and more recently the iPad. In the past Jobs has referred to himself as a "lead gladiator." He repeatedly talks about his team in revolutionary prose, sometimes using violent imagery, encouraging them to see themselves as outlaws who will turn the industry upside down. He talks about his projects in almost evangelical terms. In an interview, Jobs described the development team for the Macintosh as souls who were "well grounded in the philosophical traditions of the last 100 years and the sociological traditions of the 60s." The Macintosh team pursued their project through grueling hours and against formidable odds. "The machine's development was, in turn, traumatic, joyful, grueling, lunatic, rewarding, and ultimately the major event in the lives of almost everyone involved."

Time recently described Steve Jobs as confident, assured, and open. His personal magnetism is overwhelming. And his view of the customer is that he knows what is best for them and the objective of his development team is to come up with products that create rather

than meet a consumer need. In Steve's own words, "sure, what we do has to make commercial sense but it's never the starting point. We start with the product and the user experience... I think the experience of using an iPad is going to be profound for many people. I really do. Genuinely profound."

Fortune magazine describes Jobs' charismatic leadership style as follows: "Jobs is a wickedly smart, inspiring, inspired perfectionist of a man who has turned much of what he touches into gold. His influence on global culture cannot be underestimated. On the surface it seems he makes mere amusements: tiny music players and touchable phones and candy-colored laptops. Yet those things have rocked multibillion-dollar companies and changed the way the world buys music, accesses information, and designs products ranging from home appliances to cars. Every day, several times a day, some student, entrepreneur, industrial designer, or CEO looks at a problem and wonders: What would Steve Jobs do?"

Sources: Based on S. Fry, "On the Mothership. A confessed Apple Famboy gets finger time with the iPad and face time with Steve Jobs," *Time*, 2010, April 12, 40-41; L. Grosman, "Launch iPad. It is here, It is hot; But what on earth is the iPad for?" *Time*, 2010, April 12, 36-42; P. Burrows, "Apple's endlessly expanding universe," *BusinessWeek*, 2010, April 26, 93-98; "Steve Paul Jobs," <http://www.ei.cs.vc.edu>, accessed April, 2010; S. M. Mehta "Why him?" *Fortune*, 2009, November 23, 89-92.

Task 2. Write an essay and answer the next questions.

- How would you characterize the leadership style of Steve Jobs?
- Would this approach work in other organizations?
- Why or why not?
- In which circumstances?